

**Bryssel den 3 juli 2026
(OR. en)**

11137/26

**ECOFIN 927
UEM 331
SOC 456
EMPL 258
COMPET 871
ENV 847
EDUC 313
ENER 469
JAI 907
GENDER 144
JEUN 187
SAN 545
ECB
*EIB***

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Slovakiens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och färdigställts av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2026) 225 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Slovariens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt att förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa.
- (2) Den 25 november 2025 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2026 för Slovakien. Samma datum antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Slovakien identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet³ den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.
- (3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är grundläggande förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

³ EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens⁴. Planerna för återhämtning och resiliens har, tillsammans med finansieringen av sammanhållningspolitiken, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste planeringsterminerna, och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken måste beakta de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.
- (5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Slovakien. Rapporten innehöll en bedömning av Slovakiens framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Slovakiens genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Slovakien står inför. I landsrapporten bedömdes också Slovakiens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Slovakien. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Slovakien i enlighet med den förordningen offentliggjordes den 20 maj 2026⁵. Den 3 juni 2026 drog kommissionen slutsatsen att Slovakien har makroekonomiska obalanser. Slovakien har framför allt sårbarheter avseende bytesbalansen och saldot i de offentliga finanserna, konkurrenskraften, bostadsmarknaden och hushållens ihållande skuldsättning, och de politiska åtgärderna är fortsatt begränsade. Underskottet i bytesbalansen minskade 2025 tack vare lägre energipriser och starkare export, men det förväntas öka under 2026 i takt med att det externa läget försämras. Det offentliga underskottet minskade 2025 men är fortfarande stort och inverkar negativt på bytesbalansen. Om den förda politiken står fast förväntas underskottet dessutom ligga kvar på en i stort sett oförändrad nivå 2026 och öka under 2027, vilket driver upp den offentliga skulden. Inflationen var betydligt högre än i euroområdet 2025, delvis på grund av höjda momssatser, och kärninflationen förväntas förbli bland de högsta i euroområdet 2026. De snabbt stigande enhetsarbetskostnaderna har ytterligare försvagat konkurrenskraften och förväntas fortsätta att stiga relativt snabbt under 2026. Bostadspriserna steg kraftigt under 2025 till följd av lägre bolåneräntor och de kommer sannolikt fortsätta att stiga snabbt på grund av det begränsade utbudet. Hushållens upplåning ökade också i takt med de lägre räntorna och högre inkomster. De politiska framstegen har varit begränsade. Sårbarheterna kan minska framöver om viktiga frågor hanteras effektivt inom beskattning av arbete, konkurrenskraft, bostadsutbud och finanspolitik.

⁵ SWD(2026) 142 final.

- (7) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Slovakiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁶. Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 3,8 % för 2025, 0,9 % för 2026, 1,6 % för 2027 och 1,5 % för 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2023 som basår beräknas till 10,3 % för 2025, 11,2 % för 2026, 13,0 % för 2027 och 14,8 % för 2028. För åren 2025–2028 sammanfaller dessa maximala ökningstakter för nettoutgifter med den korrigeringsbana som rådet den 21 januari 2025 rekommenderade i enlighet med artikel 126.7 i EUF-fördraget, i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott⁷ att upphöra. Förfarandet vid alltför stora underskott i Slovakien lämnas vilande.

⁶ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Slovakiens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/645, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/645/oj>).

⁷ Rådets rekommendation i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott i Slovakien att upphöra, antagen den 21 januari 2025. Alla handlingar som rör förfarandet vid alltför stora underskott i Slovakien finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/slovakia_en.

- (8) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna⁸, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Slovakiens begäran antog rådet den 8 juli 2025, på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Slovakien att avvika från de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter⁹. Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Slovakien göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.
- (9) Den 30 april 2026 lämnade Slovakien in sin årliga lägesrapport för 2026¹⁰ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Slovakiens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

⁸ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

⁹ Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Slovakien att avvika från den maximala ökningstakt för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen), EUT C, C/2025/3974, 20.8.2025, ELI: <http://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/3974/oj>.

¹⁰ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) Den reala BNP-tillväxten 2025 var 0,8 %, och HIKP-inflationen låg på 4,2 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 0,8 % 2026 och 1,5 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 4,3 % 2026 och 3,2 % 2027.
- (11) Enligt uppgifter från Eurostat¹¹ minskade Slovakiens offentliga underskott från 5,3 % av BNP 2024 till 4,5 % av BNP 2025. Minskningen av underskottet 2025 är främst ett resultat av konsolideringsåtgärder och lägre försvarsinvesteringar än väntat på grund av förseningar i leveransen av viss militär utrustning. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 4,6 % av BNP 2026 och på 5,4 % 2027. Den marginella ökningen 2026 beror främst på ökade investeringar till följd av den uppskjutna leveransen av militär utrustning från föregående år. Ökningen av underskottet 2027 beror främst på förväntade leveranser av militär utrustning.
- (12) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen¹², som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, kontraktiv med 1,1 % av BNP 2025. Den beräknas vara kontraktiv både 2026 och 2027, med 0,5 % respektive 1,1 % av BNP.

¹¹ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

¹² Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

- (13) Enligt uppgifter från Eurostat¹³ ökade Slovakiens offentliga skuld från 59,7 % av BNP i slutet av 2024 till 61,4 % av BNP i slutet av 2025. Ökningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst det höga primära offentliga underskottet. Dessutom ökar ränteutgifterna snabbare än ekonomin, vilket förstärker dessa tendenser i skulddynamiken. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förväntas enligt kommissionens vårprognos 2026 en ökning av skuldkvoten till 63,7 % i slutet av 2026 och till 66,9 % i slutet av 2027. Ökningen under 2026 och 2027 återspeglar främst de mycket ihållande offentliga underskotten.
- (14) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁴ uppgick Slovakiens sammanlagda offentliga försvarsutgifter till 2,0 % av BNP 2025, vilket motsvarar en ökning med 0,6 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2021. Enligt kommissionens vårprognos 2026 förväntas de ligga på samma nivå 2026. Detta motsvarar en ökning med 0,6 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2021¹⁵.
- (15) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av de geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Slovakien inte antagit några nya finanspolitiska åtgärder för att mildra de höga energiprisernas effekter för hushåll och företag¹⁶.

¹³ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

¹⁴ Eurostat, offentliga utgifter genom ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

¹⁵ Natos definition av försvarsutgifter skiljer sig från Cofogs definition. Det kan också förekomma skillnader på grund av tidpunkten för bokföringen av utgifterna, framför allt för militär utrustning, eftersom Natos rapportering inte följer nationalräkenskapsreglerna när det gäller bokföringstidpunkt.

¹⁶ Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

- (16) Enligt kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Slovakien med 1,7 % 2025 och 5,4 % kumulativt för 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger under den rekommenderade maximala ökningstakten. När 2024 och 2025 beaktas tillsammans ligger även den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna under den rekommenderade maximala ökningstakten.
- (17) Enligt kommissionens beräkningar väntas nettoutgifterna i Slovakien öka med 2,9 % 2026 och kumulativt med 8,4 % under 2024, 2025 och 2026. Den förväntade nettoutgiftsökningen 2026 överstiger den rekommenderade maximala ökningstakten med en avvikelse på 0,8 % av BNP på årsbasis. Även när 2024, 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna under den rekommenderade maximala ökningstakten¹⁷.
- (18) Dessutom begränsar det otillräckliga genomförandet av befintliga utgiftsöversyner i budgetprocessen möjligheten till potentiella besparingar som annars skulle kunna förbättra de offentliga finanserna.
- (19) År 2025 låg Slovakiens skattekil (skatten på arbetsinkomster) fortsatt över EU-genomsnittet för alla inkomstnivåer, särskilt för låginkomsttagare. Den senaste tidens ökning av obligatoriska sociala avgifter och avgifter för hälso- och sjukvård har ökat skattekilens ytterligare för denna grupp. Intäkterna från återkommande fastighetsskatter i Slovakien var fortsatt låga och låg kvar under EU-genomsnittet, till stor del på grund av det områdesbaserade fastighetsbeskattningssystemet, där fast egendom beskattas per yta snarare än efter marknadsvärde, vilket begränsar genereringen av intäkter, är mindre rättvist och bidrar till att pressa upp bostadspriserna. Intäkterna från miljöbeskattning, inklusive skatter på transport, föroreningar och användning av naturresurser, ligger konsekvent under EU-genomsnittet, vilket tyder på outnyttjad potential att stärka principen om att förorenaren betalar.

¹⁷ Eftersom Slovakien gynnas av flexibilitet enligt den nationella undantagsklausulen är bedömningen av efterlevnaden inriktad på den senare jämförelsen.

- (20) Under de senaste två åren har bolagsskatterna höjts avsevärt, medan införandet av tre klasser för bolagsskatt i januari 2025 har gjort den ännu mer komplex. Både den effektiva skattesatsen och den lagstadgade bolagsskattesatsen för stora företag överstiger EU-genomsnittet. Företagsklimatet försämras ytterligare av en nyligen införd skatt på betaltjänster. Höjningen av den ordinarie momssatsen från 20 % till 23 % har ökat skattebördan för hushållen, medan två reducerade momssatser, som omfattar många varor och tjänster, komplicerar systemet och ökar skatteutgifterna. Dessutom är kapitalvinster från fastighetsförsäljning skattebefriade efter fem år, vilket begränsar skattebasen och uppmuntrar långsiktiga bostadsinvesteringar. Slovakien har förbättrat efterlevnaden av momsreglerna, men momsgapet är fortfarande större än EU-genomsnittet på 8,2 %. Även om Slovakien har gjort framsteg mot att digitalisera landets skatteförvaltning kan ytterligare utveckling, särskilt när det gäller elektronisk fakturering, som redan håller på att genomföras, och förifyllda skattedeklarationer, bidra till att minska skatteläckor, förenkla efterlevnaden och sänka därmed förbundna kostnader. Samtidigt ligger e-inlämningsgraden för inkomstskatt för privatpersoner kvar på en låg nivå långt under EU-genomsnittet.
- (21) Det välfärdssystemet har gradvis utvidgats under de senaste åren och blivit allt dyrare. Omfattande sociala förmåner, såsom den permanenta trettonde pensionsutbetalningen, fördelning av inkomstskatt till föräldrar och energisubventioner, riktas inte effektivt till utsatta grupper och energiåtgärder, som nu omfattar 90 % av hushållen, fortsätter att snedvrida marknadens prissignaler.

- (22) Bostadsbristen i Slovakien är fortsatt allvarlig, med det lägsta bostadsbeståndet per capita i EU, och byggverksamheten minskar ytterligare eftersom endast 7 241 nya bostäder började byggas under första halvåret 2025. Denna nedgång ligger i linje med en bredare tillbakagång i bostadsutvecklingen eftersom antalet bygglov, som nådde toppnivåer 2021, har minskat stadigt fram till 2024, vilket gör att Slovakiens totala bostadsbestånd nu ligger långt under EU-genomsnittet. En ny bygglag som syftar till att effektivisera tillståndsförfarandena har antagits, men genomförandet av den befinner sig i ett tidigt skede och effekterna är ännu inte kännbara. Hyressektorn är också underutvecklad, och andelen hyresbostäder ligger långt under EU-genomsnittet utan några tecken på uppgång över tid. Befolkningsstatistiken visar på en kraftig minskning av antalet privata hyresbostäder, som sjönk till endast 0,86 % 2021. Det råder också stor brist på subventionerade bostäder vilka endast utgör 2,5 % av det totala beståndet, en av de lägsta nivåerna i EU. Dessa systembrister påverkar i oproportionerligt hög grad marginaliserade befolkningsgrupper, särskilt romska familjer, varav 86 % lever under trångbodda förhållanden, ofta i segregerade bosättningar som saknar grundläggande infrastruktur såsom tillförlitlig tillgång till vatten. Otrygga bostadsförhållanden undergräver deras integration i utbildning och sysselsättning. Dessutom har hemlösheten i Slovakien ökat markant under det senaste årtiondet. Dessa utmaningar växer eftersom bostadsbidragen endast täcker en bråkdel av hyreskostnaderna och inte ger ett reellt stöd till överkomliga hyror.

- (23) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (24) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program i Slovakien, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, ligger fortfarande under EU-genomsnittet, både vad gäller projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att stärka och påskynda ansträngningarna för att säkerställa att dessa investeringar genomförs snabbt, och samtidigt maximera deras inverkan i praktiken. Slovakien vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att öka konkurrenskraften och tillväxten. Slovakien står dock fortfarande inför utmaningar när det gäller genomförandet, bland annat när det gäller investeringar i forskning och utveckling (FoU) och innovation, digitalisering, skydd av natur och biologisk mångfald samt integrering av romer. Samtidigt behöver Slovakien påskynda genomförandet av FRO, eftersom medlen ska betalas ut före utgången av 2026. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Slovakien identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversynen¹⁸, genomförs snabbt och effektivt.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

- (25) Slovakien östra gränsregioner står inför ytterligare hinder för sin ekonomiska och sociala utveckling, eftersom befintliga strukturella problem förvärras. Konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina ökar trycket på säkerheten, stör gränsöverskridande ekonomisk verksamhet och gör det mindre intressant att investera.
- (26) Slovakien står inför flera utmaningar när det gäller företagsklimatet och den offentliga förvaltningen, digitalisering, forskning och innovation, rättssystemet och systemet för korruptionsbekämpning, utfasningen av fossila bränslen och omvandlingen av industrin, utvecklingen av utsläppsfri mobilitet, arbetsmarknaden, utbildning och hälso- och sjukvård.
- (27) Slovakien företagsklimat försämras ytterligare av ett oförutsägbart regelverk. Den frekventa användningen av påskyndade lagstiftningsförfaranden och ändringsförslag som initierats av parlamentsledamöter, som ofta kringgår standardiserade konsekvensbedömningar och samråd med berörda parter, bidrar till rättsosäkerhet. Även om det formellt finns en ram för bättre lagstiftning tillämpas den inkonsekvent och till stor del på ett formalistiskt sätt, vilket begränsar dess effektivitet när det gäller att förbättra lagstiftningens kvalitet och förutsägbarhet. Därmed är samråd med berörda parter och konsekvensbedömningar inte tillräckligt integrerade i lagstiftningsprocessen, och de senaste åtgärderna, inbegripet inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, har endast lett till marginella förbättringar. Samtidigt är den administrativa bördan fortsatt hög, med komplexa förfaranden och efterlevnadskrav som fortsätter att hämma affärsverksamheten. Slutligen kvarstår rättsliga och administrativa hinder för den inre marknaden i Slovakien, vilket påverkar det gränsöverskridande tillhandahållandet av tjänster och etableringsfriheten, särskilt genom fragmenterade körförbud och restriktiva detaljhandelsregler.

- (28) Fragmenteringen av de lokala förvaltningsstrukturerna fortsätter att försvåra tillhandahållandet av offentliga tjänster av hög kvalitet. Ett stort antal små kommuner, ofta med begränsad administrativ kapacitet och otillräcklig finansiering i förhållande till sitt ansvar, gör planeringen av investeringar och utnyttjandet av EU-medel mindre effektiva. Vissa framsteg har gjorts när det gäller att förbättra den strategiska samordningen på central nivå och slå samman den administrativa kapaciteten på lokal nivå genom pilotprojekt med gemensamma servicecentrum, men samarbetet mellan kommuner är fortfarande begränsat och ingen omfattande reform av den lokala förvaltningen har ännu inletts.
- (29) Transparensen och konkurrensen inom offentlig upphandling har försvagats genom den senaste tidens lagändringar. Höjda trösklar för offentliggörande och förenklade förfaranden har minskat den administrativa bördan men också ökat riskerna för konkurrensen och transparensen, särskilt för kontrakt under tröskelvärdena. Upphandlingsförfarandena är fortfarande långdragna och användningen av tilldelningskriterier för lägsta pris är fortsatt vanligast, vilket begränsar överväganden om kvalitets- och livscykelkostnader. Det är avgörande att säkerställa en effektiv tillsyn och stärka de behöriga myndigheternas roll när det gäller att skydda konkurrensen och transparensen i syfte att öka de offentliga utgifternas effektivitet och stödja god förvaltning.

- (30) Farhågorna kring rättsväsendet och ramen för korruptionsbekämpning kvarstår, samtidigt som kapaciteten att upptäcka, utreda och lagföra korruption på hög nivå har försämrats ytterligare. Uppfattningen om och den rapporterade erfarenheten av korruption vid affärsverksamhet i Slovakien är fortfarande mycket hög. De risker som konstaterades 2024 och 2025 till följd av avvecklingen av specialiserade korruptionsbekämpande organ (den särskilda åklagarmyndigheten och den nationella myndigheten för brottsbekämpning) och reformen av straffrätten, som innebär kortare preskriptionstider och sänkta straff för korruptionsbrott, kvarstår. Samtidigt har riksåklagaren befogenhet att upphäva slutliga beslut av åklagare i lägre instanser och brottsbekämpande myndigheter under förundersökningsskedet. Sedan omorganisationen av polisen och åklagarmyndigheten har antalet upptäckta och lagförda korruptionsfall minskat kraftigt. Flera uppmärksammade korruptionsfall har oåterkalleligen påverkats av lindrade påföljder för korruptionsbrott och ett kortare tidsspann för lagföring av misstänkta. I december 2025 gav försöket att avveckla byrån för skydd av visselblåsare upphov till ytterligare oro över ramen för korruptionsbekämpning samt att potentiella visselblåsares kan känna rädsla för att lämna uppgifter om korruption på hög nivå. På det hela taget har denna utveckling ytterligare belyst avsaknaden av en robust ram för korruptionsbekämpning, vilket för närvarande leder till otillbörlig inblandning. Det krävs betydande insatser för att ta itu med de konstaterade bristerna när det gäller de behöriga myndigheternas otillräckliga specialisering.

- (31) Inom rättsväsendet har reformen av domstolarnas organisation genomförts och håller på att utvärderas. Farhågor kvarstår dock när det gäller de fortsatt otillräckliga garantierna för rättsväsendets oberoende, särskilt i fråga om ledamöterna av domstolsrådet vars befogenheter har utökats ytterligare, till exempel i disciplinära förfaranden, även om regeringen nyligen tagit initiativ vad gäller att avsätta sådana ledamöter. Denna utveckling utgör en direkt risk för Slovakiens företagsklimat och regelverk.
- (32) Slovakien har gjort framsteg när det gäller digital infrastruktur i både stads- och landsbygdsområden, och privata telekomoperatörer investerar i gigabit och 5G-nät. Den relativt dåliga täckningen på landsbygden, med begränsade offentliga utgifter, kräver dock ytterligare insatser. Lagstiftningsåtgärder under 2025, däribland bygglagen och förordningen om gigabitinfrastruktur, förväntas stödja utbyggnaden av digital infrastruktur, men vissa rättsliga utmaningar kvarstår. Det långsamma införandet av digital teknik i Slovakien fortsätter att bromsa konkurrenskraften och tillväxten, och endast 57 % av de små och medelstora företagen uppnådde en åtminstone grundläggande digital intensitet 2025 jämfört med EU-genomsnittet på 71 %. Otillräckliga digitala färdigheter och möjligheter till kompetenshöjning bland anställda samt svårigheter att locka till sig IKT-specialister innebär stora utmaningar för företagen. Trots pågående insatser skadas reformens trovärdighet av fragmentering, bristande fokus på användarupplevelse och långsam leverans på e-förvaltningsområdet, vilket belyser behovet av förbättrad dataförvaltning, interoperabilitet och ytterligare integrering av e-förvaltningstjänster.
- (33) Slovakien, som klassificerats som en ”lovande innovatör” 2025, har registrerat växande skillnader mellan de egna resultaten och EU-genomsnittet. Den offentliga sektorns utgifter för FoU minskade från 0,45 % 2023 till 0,39 % 2024, vilket är en betydligt lägre nivå än EU-genomsnittet. 2023 åtog sig regeringen att årligen öka de offentliga FoU-utgifterna, som bör uppgå till 0,67 % av BNP senast 2030. Denna utveckling måste upprätthållas för att förbättra Slovakiens konkurrenskraft, i kombination med ytterligare stimulans av privata FoU-investeringar, som fortfarande är kritiskt låga.

- (34) I Slovakien är situationen för forskning och innovation (FoI) fortfarande fragmenterad, och begränsade framsteg har gjorts när det gäller att förbättra samarbetet mellan näringslivet och forskningssektorn. FoI-ekosystemet lider brist på förutsägbarhet på grund av en underutvecklad institutionell ram med otydligt definierade ansvarsområden. Det är avgörande att främja de metoder som utvecklats inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen och som rör genomförande av internationella utvärderingar vid tilldelning av bidrag och i samband med kunskapsöverföring, för att bidra till forskningsresultatens kvalitet och öka sannolikheten för framgångsrik kommersialisering av dessa. För att ytterligare stimulera samarbete mellan företag och den akademiska världen, särskilt vad gäller tekniköverföring, skulle Slovakien gynnas av att följa internationell bästa praxis för ägande av immateriella rättigheter som åstadkommits vid universitet.
- (35) Möjligheterna för små och medelstora företag att investera i FoU är begränsade, eftersom det nuvarande systemet med skatteincitament för FoU är snedvridet till förmån för större företag. Att förbättra incitamentsystemen för FoU och inrikta FoU-politiken mer på små och medelstora företag skulle kunna främja Slovakiens tillväxtpotential.
- (36) Slovakiens ekonomi, inbegripet dess stora och energiintensiva industrisektor, står fortfarande inför konkurrenskraftsutmaningar i samband med satsningar på modernisering och uppnående av klimatmålen. Industrin är fortfarande en sektor med stor energiförbrukning och koldioxidintensitet, även om båda delarna har minskat under de senaste åren tack vare effektivitetsvinster och strukturella förändringar. De höga energipriserna är fortsatt en betydande utmaning för företagen, vilket återspeglar strukturella problem. För att uppnå en kostnadseffektiv omställning till fossilfria bränslen och samtidigt upprätthålla industrins konkurrenskraft måste Slovakien fortsätta att investera i energieffektivitet och främja elektrifieringen av industriprocesser. Detta kan också uppmuntras genom åtgärder som förbättrar prisförhållandet mellan el och naturgas. Den inhemska tillverkningens potential inom produktion av nettonollteknik är fortfarande underutnyttjad. Integreringen av framväxande industrisektorer i EU:s värdekedjor och framstegen mot mer innovationsdrivna produkter förblir en viktig möjlighet för den slovakiska ekonomin.

- (37) Trots Slovakiens insatser för att diversifiera naturgasförsörjningen och minska efterfrågan är beroendet av ryska fossila bränslen fortfarande stort, vilket utsätter landet för externa risker. År 2025 kom omkring 50 % av naturgasen och mer än 80 % av råoljan från Ryssland. Andelen förnybar energi i Slovakiens elmix var bland de lägsta i EU 2025, samtidigt som landets vindkraftspotential fortfarande är outnyttjad. Slovakiens utfasning av fossila bränslen bygger främst på kärnkraft, efter utfasningen av kol 2023. De genomsnittliga elpriserna påverkas fortfarande i hög grad av dyr naturgas. En minskning av andelen naturgas i elproduktionen skulle bidra till att stabilisera Slovakiens elsystem, ge mer överkomliga elpriser och stödja konkurrenskraften. Slovakien har vidtagit åtgärder för att påskynda utbyggnaden av förnybar energi och förbättra den rättsliga ramen som en del av sin plan för återhämtning och resiliens, men utbyggnaden av förnybara energikällor går fortfarande mycket långsamt. Bristen på långsiktig säkerhet för investerare i förnybar energi är fortfarande ett stort strukturellt hinder för utvecklingen av nya projekt. I synnerhet skulle en ökad användning av energiauktioner och fler långsiktiga avtal stödja utvecklingen av större projekt för förnybar energi, samtidigt som nya lösningar för utfasning av fossila bränslen skapas för energiintensiva industrier.
- (38) För att tillgodose de ökade behoven av att elektrifiera industrin och skapa hållbar mobilitet krävs ytterligare insatser som påskyndar de nya nätinvesteringarna och ökar kapaciteten. Att påskynda utfasningen av fossila bränslen i uppvärmnings- och kylsektorn genom ökad användning av förnybara lösningar skulle bidra till att uppnå klimatmålen och till mer överkomliga energipriser. Förutom att främja elektrifieringen skulle omställningen av uppvärmningssektorn till en koldioxidsnål ekonomi kunna stärkas genom utökade geotermiska lösningar, eftersom det finns gynnsamma geologiska förhållanden på vissa platser i Slovakien.

- (39) Den mycket låga spridningen av utsläppsfri mobilitet i Slovakien exemplifieras av en av de lägsta procentandelarna för nya registreringar av utsläppsfria fordon i EU, men även av den eftersläpande utbyggnaden av laddnings- och tankningsinfrastruktur för utsläppsfria fordon. Även om Slovakien har antagit vissa reformer inom ramen för sin plan för återhämtning och resiliens har incitament för att stödja spridningen av utsläppsfria fordon och tillhörande infrastruktur ännu inte förverkligats. Införandet av de incitament som beskrivs i handlingsplanen för elektromobilitet är avgörande för att den privata sektorn ska kunna göra betydande ytterligare investeringar. Moderniseringen av Slovakiens transportinfrastruktur för järnvägar framskrider också långsamt, vilket begränsar dess attraktionskraft för såväl passagerartrafik som kommersiell trafik. Dessutom saknar Slovakien en centraliserad strategi för långsiktig finansiering av uppbyggnad och renovering av den nationella transportinfrastrukturen. Detta kan förbättras genom fasta och förutsägbara nationella budgetbidrag till utveckling och underhåll av transportinfrastruktur, som kan kombineras med europeisk och offentlig-privat finansiering. Dessutom måste förinvesteringsfaserna för transportinfrastrukturen effektiviseras ytterligare för att påskynda utvecklingen och underhållet av infrastrukturen. Bristen på lämpliga transportalternativ i Slovakien, särskilt på landsbygden, begränsar dessutom ofta mobiliteten och tillgången till grundläggande tjänster för berörda låginkomsthushåll. I synnerhet är kollektivtrafikens förbindelser otillräckliga, liksom utbudet på mobilitetsalternativ, åtgärder för transporttjänster på begäran och sociala taxitjänster för låginkomsthushåll i de regioner som berörs särskilt, t.ex. centrala och östra Slovakien.

- (40) Slovakiens klimatanpassningsplan har införts, men genomförandet av politiken för klimatresiliens släpar efter på grund av bristande institutionell beredskap, låg medvetenhet på regional och lokal nivå och otillräckligt samarbete mellan myndigheter. Vattenkvaliteten och vattenförvaltningen fortsätter att försämrats, bland annat på grund av hydromorfologiska förändringar och förorening från bekämpningsmedel, vilket påverkar produktiviteten inom industrin och jordbruket samt människors hälsa. Även om vissa framsteg har gjorts när det gäller materialåtervinning av förpackningsavfall riskerar Slovakien fortfarande att missa målen om kommunalt avfall och förpackningsavfall samt målet för 2035 om deponerat kommunalt avfall. Produktiviteten inom jordbruk, skogsbruk och vattenrelaterade industrier påverkas också av ekosystemens utarmning, vilket får stora ekonomiska konsekvenser. Detta orsakas främst av påfrestningar som ohållbart skogsbruk och jordbruk, infrastrukturutveckling och invasiva arter.
- (41) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationer för 2026 som riktades till Slovakien kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.
- (42) Den höga långtidsarbetslösheten bland underrepresenterade grupper, särskilt romer, lågutbildade och äldre arbetstagare, är fortfarande en utmaning som fördjupar kompetensklyftorna och de regionala skillnaderna. Även om situationen är värre i landets östra regioner är investeringarna i strategier för att hjälpa utsatta grupper att hitta eller behålla sysselsättning fortfarande få. Deltagandet på arbetsmarknaden, särskilt bland kvinnor, hämmas av en otillräcklig tillgång till och användning av högkvalitativ förskoleverksamhet och barnomsorg till överkomliga priser, särskilt för barn under tre år, och det finns skillnader som drabbar mindre gynnade grupper. Även flexibla arbetsformer, såsom deltids- och distansarbete, är fortsatt mycket begränsade.

- (43) Slovakien står inför ihållande utmaningar i sitt utbildnings- och kompetenssystem, vilket hämmar långsiktig tillväxt och arbetsmarknadsresultat. Begränsade framsteg har gjorts när det gäller att stärka de grundläggande färdigheterna, särskilt bland mindre gynnade elever, bland annat i marginaliserade romska befolkningsgrupper. Genom de senaste lagstiftningsreformerna har det införts åtgärder för att förbättra matematikkunskaperna och stärka de grundläggande färdigheterna. En stor andel elever saknar minimikunskaper i kärnämnen, och skolresultaten ligger under EU-genomsnittet. Frånvaro och avhopp från skolan, särskilt på landsbygden, försämrar utbildningsresultaten ytterligare. Trots pågående reformer är tillgången till stödåtgärder fortfarande otillräcklig, särskilt för elever med särskilda utbildningsbehov, vilket hindrar en likvärdig och inkluderande tillgång till utbildning av god kvalitet.
- (44) Det råder fortfarande betydande kompetensbrist, vilket påverkar över hälften av företagen och tyder på en obalans mellan arbetskraftens kompetens och arbetsmarknadens behov. Även om vissa framsteg har gjorts inom vuxenutbildning är deltagandet fortfarande lågt, särskilt bland lågkvalificerade arbetstagare. Deltagandet i arbetsplatsförlagt lärande ligger fortfarande under EU-genomsnittet, och bristen på grundläggande digitala färdigheter och det låga kvinnliga deltagandet i naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik kvarstår. Åtgärder har vidtagits för att reformera yrkesutbildningen och stärka utbildningsvägarna inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik genom att förbättra matematikkunskaperna på gymnasienivå. Det krävs ytterligare insatser för att öka omskolningen och kompetensutvecklingen, stärka lärarutbildningen, förbättra genomförandet av läroplansreformer och öka antalet inskrivna inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, bland annat genom att yrkesinriktade högstadie- och gymnasieskolor omvandlas till specialiserade institutioner inriktade på naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och samarbetet med arbetsgivare och högre utbildningsanstalter stärks. Samtidigt hämmas tillgången till kvalificerad arbetskraft av den låga andelen personer med tertiär utbildning, det stora antalet studerande i utlandet och den svaga återvändandegraden, särskilt inom sektorer med hög efterfrågan. I detta sammanhang är integrationen av tredjelandsmedborgare på arbetsmarknaden fortfarande begränsad och fragmenterad, och det saknas en övergripande ram som stöder deras långsiktiga inkludering. Förbättrade möjligheter att behålla och locka till sig kvalificerad arbetskraft skulle bidra till att ta itu med bristen på arbetskraft och stödja den ekonomiska konkurrenskraften.

- (45) Det slovakiska hälso- och sjukvårdssystemets resiliens är fortfarande utsatt för stora påfrestningar på grund av personalbrist och en åldrande personal. Personalnivån ligger under EU-genomsnittet, med en 21-procentnig minskning av antalet allmänläkare samtidigt som nästan en fjärdedel av sjuksköterskorna närmar sig pensionsåldern. Trots den senaste tidens löneökningar för viss vårdpersonal kvarstår utmaningar när det gäller att behålla personal, vilket underblåses av dåliga arbetsvillkor, ett lågt intresse för yrken inom primärvården, och av utvandring. Insatserna för att ta itu med bristen på arbetskraft och infrastruktur är fortfarande otillräckliga, och endast 2,7 % av hälso- och sjukvårdsutgifterna 2023 gick till förebyggande vård, vilket är långt under EU-genomsnittet. Trots att kliniker och utökad screening får finansiering genom återhämtnings- och resiliensplanen har dessa åtgärder ännu inte avsevärt förbättrat tillgången eller likvärdigheten. Ihållande skulder och långa betalningsförseningar vid stora statliga sjukhus tyder på ett ineffektivt system, som förvärras av höga patientavgifter. Återhämtnings- och resiliensplanen har bidragit till vissa förbättringar av samordningen av hälso- och sjukvårdstjänster. Det krävs dock ytterligare insatser för att stärka primärvården och den förebyggande vården, särskilt för utsatta personer, trygga försörjningen av kritiska medicinska produkter och säkerställa långsiktig finanspolitisk hållbarhet.
- (46) Den långvariga vården och omsorgen är fortsatt underfinansierad och relativt begränsad, särskilt för utsatta grupper. På grund av den åldrande befolkningen förväntas de offentliga utgifterna öka för långvarig vård och omsorg på medellång och lång sikt. Brist på arbetskraft och regionala skillnader begränsar tillhandahållandet av tjänster, särskilt på landsbygden och i Slovakiens östra regioner. Trots att vissa reformer och investeringar har påbörjats inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen är tillgången till långvarig vård och omsorg till överkomliga priser och av god kvalitet fortfarande ojämna mellan olika regioner, och de samhällsbaserade tjänsterna är fortfarande inte tillräckligt utvecklade.

- (47) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdets ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Slovakiens del innebär detta att rekommendation 1 bidrar till att genomföra den första, andra, tredje och femte rekommendationen om euroområdet, rekommendation 2 bidrar till att genomföra den fjärde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 3 bidrar till att genomföra den åttonde och nionde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 4 och 5 bidrar till att genomföra den sjunde rekommendationen om euroområdet, och rekommendation 6 bidrar till att genomföra den femte rekommendationen om euroområdet.
- (48) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och slutsatserna om förekomsten av obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendationerna 1, 2, 3 och 5. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter kopplade till bostadsmarknaden och hushållens skuldsättning. Den politik som avses i rekommendationerna 1, 2 och 5 bidrar till att motverka sårbarheter kopplade till bytesbalansen och saldot i de offentliga finanserna. Den politik som avses i rekommendationerna 1, 3 och 5 bidrar till att motverka sårbarheter kopplade till konkurrenskraften. Rekommendationerna 1, 2, 3 och 5 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra 2026 års rekommendationer för euroområdets ekonomiska politik i enlighet med skäl 47.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovakien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta att följa de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025, i syfte att åtgärda situationen med ett alltför stort underskott samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen, som aktiverats av rådet. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet och samtidigt säkerställa skuld hållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Göra skattemixen effektivare, bland annat genom att minska de negativa incitamenten på arbetsmarknaden och genom att i högre grad utnyttja miljöskatter och återkommande fastighetsskatter. Förenkla skattesystemet och förbättra utgifternas effektivitet, bland annat genom att anpassa utgiftsöversynerna till budgetprocessen. Fortsätta att stärka efterlevnaden av skattereglerna, bland annat genom att ytterligare digitalisera skatteförvaltningen. Bevara prisincitamenten för energibesparingar och rikta de sociala utgifterna bättre. Påskynda byggandet genom att effektivisera förfarandena för fysisk planering och tillståndsgivning, utvidga den privata hyresmarknaden och främja överkomliga och subventionerade bostäder, inbegripet att se till att utsatta grupper kan behålla sina bostäder.
2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Påskynda insatserna för att genomföra de sammanhållningspolitiska programmen, när så är lämpligt, på grundval av omfördelning till de strategiska prioriteringar och den flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen. Ta itu med de unika utmaningarna avseende socioekonomi, säkerhet och civil beredskap som påverkar de regioner som ligger vid EU:s östra yttre gräns, inbegripet behovet av att investera i infrastruktur med dubbla användningsområden.

3. Förbättra företagsklimatet genom att skapa ett mer förutsägbart regelverk och säkerställa att konsekvensbedömningar och samråd med berörda parter integreras i lagstiftningsprocessen. Ta itu med återstående hinder för tillhandahållande av tjänster. Ta itu med fragmenteringen av förvaltningsstrukturer, bland annat genom att förbereda en reform av lokalförvaltningen. Förbättra tillhandahållandet och användarupplevelsen av e-förvaltningstjänster. Säkerställa transparens och konkurrens i offentliga upphandlingsförfaranden. Stärka rättsväsendet, inbegripet dess oberoende, och effektivisera ramen för korruptionsbekämpning, bland annat genom att säkerställa adekvat, självständig och effektiv upptäckt, utredning och lagföring av korruptionsfall på hög nivå samt tillräcklig specialiserad kapacitet på polis- och åklagarnivå.
4. Fortsätta att utöka gigabitkonnektiviteten, särskilt i eftersatta områden. Öka användningen av digital teknik, särskilt bland små och medelstora företag, genom att undanröja flaskhalsar i införandet. Förbättra forsknings- och innovationspolitiken genom att fortsätta öka de offentliga investeringarna i FoU, effektivisera styrnings-, finansierings- och utvärderingssystemen för FoI, uppmuntra samarbete mellan näringslivet och forskningssektorn och se över systemet med skatteincitament för FoU för att öka stödet till små och medelstora företag.
5. Främja investeringar för att öka industrins konkurrenskraft, bland annat genom att uppmuntra utfasning av fossila bränslen och elektrifiering samt ekonomisk diversifiering. Påskynda diversifieringen avseende energiförsörjningen för att fasa ut beroendet av ryska källor. Påskynda utbyggnaden av förnybar energi, särskilt vindkraft, och effektivisera förfarandena för nätanslutning. Stödja ytterligare investeringar i nät, särskilt elnät, samt i utfasningen av fossila bränslen inom uppvärmningssektorn. Stödja ytterligare utbyggnad av utsläppsfri mobilitet, reformera förvaltningen av transportinvesteringar och modernisera och stärka investeringarna i hållbar transportinfrastruktur, i synnerhet järnvägsnätet. Stärka hanteringen av resursavfall, återanvändningen av kommunalt avfall och förpackningsavfall och skyddet av naturresurser samt öka klimat- och vattenresiliensen inklusive genom att integrera naturbaserade lösningar och slutföra zonindelningen av nationalparker.

6. Stärka underrepresenterade gruppers deltagande på arbetsmarknaden, särskilt i regioner med hög arbetslöshet, och främja mer flexibla arbetsformer. Öka tillgången till förskoleverksamhet och barnomsorg av hög kvalitet till överkomliga priser för barn under tre år. Säkerställa likvärdig och inkluderande tillgång till utbildning av god kvalitet på alla nivåer, med fokus på undervisning i grundläggande färdigheter, även för barn med sämre förutsättningar. Öka omskolnings- och kompetenshöjningsmöjligheterna för vuxna, bland annat genom att investera i digitala färdigheter och lärarutbildning och öka deltagandet i utbildningsprogram inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Göra det lättare att behålla och locka kvalificerad arbetskraft för att åtgärda bristen på arbetskraft. Förbättra primärvården och utöka de förebyggande hälso- och sjukvårdsåtgärderna. Stärka resiliensen och den finanspolitiska hållbarheten för hälso- och sjukvården och systemen för långvarig vård och omsorg och säkerställa överkomlig och högkvalitativ långvarig vård och omsorg, särskilt genom att ytterligare utvidga de samhällsbaserade tjänsterna.

Utfärdad i Bryssel

På rådets vägnar

Ordförande
